

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 grudnia 2017 r., skierowanym przeciwko S. H., M. O. wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 2.947,08 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2008 r. do dnia zapłaty, na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania według załączonego spisu kosztów (pozew, k. 2-3).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 12 stycznia 2018 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty, k. 15).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, wraz z kosztami zastępstwa procesowego, w tym kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia oraz brak legitymacji czynnej po stronie powoda (sprzeciw, k. 21-25).

W piśmie z dnia 14 marca 2018 r., powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 2.947,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 954 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 917 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego (pismo, k. 30-31).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 października 2004 r. M. O. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł., zawarł z (...) A. C. umowę licencyjną nr 5.13.2.2004, której przedmiotem było udzielenie (...) licencji na korzystanie z utworów wymienionych w paragrafie 2 umowy, jak również ustalenie sposobu rozliczeń powstałych z tego tytułu. Z paragrafu 2 umowy wynika, iż pełne prawa autorskie prawa majątkowe do cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy posiada (...) A. C., w tym do opisanego w pkt. 21 paragrafu 2 umowy: (...) (umowa, k. 39-39v.)

W dniu 12 lutego 2006 roku M. O. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł., zawarł z (...) A. C. umowę licencyjną wyłączną nr 5.13.3.2006, której przedmiotem było udzielenie (...) licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w paragrafie 2 umowy na polach eksploatacji wymienionych w paragrafie 3, jak również ustalenie sposobu rozliczeń powstałych z tego tytułu. Z paragrafu 2 umowy wynika, iż pełne prawa autorskie prawa majątkowe do cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy posiada (...) A. C., w tym do opisanego w pkt. 21 paragrafu 2 umowy: (...)

Licencji udzielono z dniem podpisania umowy.

Strony ustaliły, że licencjobiorca może dochodzić roszczeń związanych z naruszeniem autorskich praw majątkowych w zakresie objętym licencją wyłączną.

Do przedmiotowej umowy dołączono: aneks 1 umowy z dnia 13 lutego 2008 r., w którym przedłużono jej obowiązywanie do 13 lutego 2010 r., aneks 2 umowy z dnia 12 lutego 2010 r., w którym przedłużono jej obowiązywanie do 13 lutego 2012 r., aneks 3 umowy z dnia 12 lutego 2012 r., w którym przedłużono jej obowiązywanie do 13 lutego 2014 r. i aneks nr 4 z dnia 12 lutego 2014 r., w którym przedłużono jej obowiązywanie do 13 lutego 2016 r.

(k. 2 załączonych akt III K 1452/11; aneks do umowy licencyjnej, k. 40-42; wydruk (...), k. 8)

W dniu 21 grudnia 2009 r., wpłynęło do Prokuratury Rejonowej w Zabrzu zawiadomienie o przestępstwie wraz z wnioskiem o ściganie sprawcy pochodzące od firmy (...) z siedzibą w Ł..

W zawiadomieniu wskazano, że w dniu 18 czerwca 2008 roku stwierdzony został fakt bezprawnego zreprodukowania i rozpowszechnienia w następującej domenie:

[http://\(...\)](http://(...))

[http://\(...\)](http://(...))

dwóch fragmentów mapy, do których wyłączne autorskie prawa majątkowe znajdują się w posiadaniu Wydawnictwa (...). Fragmenty mapy, które zostały utrwalone i rozpowszechnione przez sprawcę poprzez publiczne udostępnienie w sieci Internet pod podanym we wniosku adresem URL zostały bezprawnie zreprodukowane z Mapy Polski Wydawnictwa (...), która objęta jest posiadaną przez (...) licencją wyłączną (zawiadomienie, k. 1-1v., wydruki, k. 5-6, załączonych akt III K 1452/11).

W dniu 11 stycznia 2010 r. wszczęto w skutek zawiadomienia M. O. o popełnieniu przestępstwa, postępowanie karne (postanowienie, k. 8 załączonych akt III K 1452/11)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 24 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w Wydziale III Karnym sygn. akt: III K 1452/11 warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko pozwanemu o czyn polegający na tym, że od nieustalonego okresu czasu do dnia 18 czerwca 2008 r. w Z. i P. na wykonanej przez siebie stronie internetowej (...)w celu osiągnięcia korzyści majątkowej umieścił dwa fragmenty bezprawnie zreprodukowanej Mapy Polski pochodzące z programu komputerowego (...), należącego do wydawnictwa (...) z/s w Ł., publikowanych następnie na w/w domenie i w ten sposób rozpowszechnianych bez uprawnienia i podania danych twórcy, czym działał na szkodę posiadającej licencję wyłączną

na udzielenie zezwoleń na rozpowszechnianie mapy firmy (...) z/s w Ł. oraz wydawnictwa (...) z/s w Ł., tj. o przestępstwo z art. 115 ust. 2 i art. 116 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych i wyznaczył okres próby na okres jednego roku.

W uzasadnieniu wyroku, ustalono, że w 2005 roku S. H., prowadząc własną działalność gospodarczą w zakresie usług informatycznych, w ramach przysługi, za symboliczną kwotę 50 złotych, wykonał na rzecz swojego znajomego K. S. stronę internetową (...), na której między innymi, umieścił plan dojazdu do grotty solnej. Do tego celu wykorzystał dwa fragmenty zreprodukowanej przez siebie Mapy Polski pochodzące z programu komputerowego (...), bez podania danych twórcy mapy, należącej do wydawnictwa (...) z siedzibą w Ł.. Fragmenty tejsze mapy były publikowane na przedmiotowej domenie a tym samym rozpowszechniane, bez uprawnienia i podania danych twórcy (uzasadnienie wyroku, k. 528-535 załączonych akt III K 1452/11; kserokopia wyroku, k. 11).

W dniu 2 października 2017 r. M. O. wezwał S. H. do zapłaty kwoty 4.384,68 zł, tytułem wynagrodzenia za naruszenie praw autorskich polegających na bezprawnym rozpowszechnieniu dwóch fragmentów mapy, co do których mał on uprawnienia wynikające z umowy licencyjnej, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, nie później niż do dnia 16 października 2017 r.

Zgodnie z cennikiem M. O. obowiązującym od dnia 1 grudnia 2006 r. wynagrodzenie za rozpowszechnienie jednego fragmentu mapy wynosi 736,77 zł (z VAT) przez okres nieprzekraczający roku, przy czym fragment mapy oznacza 1 sztukę mapy o wymiarach nieprzekraczających 20,5cm x 15,5cm (3 fragmenty x 736,77 zł x 3 daje 6.630,93 zł) (pismo k. 9, potwierdzenie nadania k. 10, cennik k. 7)

Ceny ujęte w cenniku M. O. są faktycznie stosowane w jego przedsiębiorstwie w umowach zawieranych z osobami trzecimi (umowy k. 34-38, faktury k. 32-33)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 67 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2017.880 t.j. z dnia 2017.05.05) twórca może udzielić upoważnienia do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach

eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną.

Na podstawie art. 79 ust. 1 punkt 3 litera b w/w ustawy uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Osobą odpowiedzialną z tytułu naruszenia autorskiego prawa majątkowego jest każdy, kto dopuszcza się wkrócenia w sferę uprawnień twórcy, a więc kto bezprawnie wkracza w zakres autorskiego prawa majątkowego uprawnionego. Natomiast wszystkie przesłanki warunkujące wypłatę wynagrodzenia - zgodnie z zasadą z art. 6 k.c. - musi wykazać osoba, która dochodzi tego świadczenia.

W toku niniejszego postępowania powód dochodził zasądzenia na swoją rzecz kwoty 2.947,08 zł, tytułem dwukrotności wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby mu należne tytułem udzielenia zgody na rozpowszechnianie przez pozwanego dwóch fragmentów mapy, objętej umową licencyjną wyłączną zawartą przez powoda z autorem mapy, na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U.2017.880 t.j. z dnia 2017.05.05).

Strona pozwana podnosiła brak legitymacji czynnej po stronie powodowej. Jednakże z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód posiada licencję wyłączną, na podstawie której uzyskał wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie map, do których wyłączne autorskie prawa majątkowe miało Wydawnictwo (...). Fragmenty mapy, które zostały utrwalone i rozpowszechnione przez pozwanego poprzez publiczne udostępnienie w sieci Internet zostały bezprawnie zreprodukowane z Mapy (...) Wydawnictwa (...).

Strona pozwana podnosiła również, że powód nie wykazał aby do zdarzenia, w którym naruszył on prawa majątkowe powoda, w ogóle doszło. Pozwany kwestionował moc dowodową prawomocnego wyroku karnego z dnia 24 marca 2016 r. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt: III K 1452/11, na mocy którego warunkowo umorzono postępowanie karne przeciwko pozwanemu. Podkreślenia wymaga, że prawomocny wyrok Sadu karnego ma charakter dokumentu urzędowego w rozumieniu przepisu art. 244 § 1 k.p.c. i jako taki, korzysta z domniemania prawdziwości na podstawie art. 252 k.p.c. Przepis ten ustanawia domniemanie prawne wzruszalne w odniesieniu do oświadczeń organu, od którego pochodzi, a zawartych w dokumencie urzędowym. Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że wyrok z dnia 24 marca 2016 r. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt: III K 1452/11, skutkuje tym, że ciężar dowodu, uległ odwróceniu i to na stronie pozwanej spoczywał obowiązek wykazania, iż stan faktyczny jest odmienny od ukazanego w dokumencie urzędowym. Strona pozwana nie wniosowała jednak o przeprowadzenie jakichkolwiek czynności dowodowych, które zmierzałyby do obalenia przedmiotowego domniemania.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 66 § 1 k.k., istnienie jakichkolwiek wątpliwości co do winy oskarżonego stanowi negatywną przesłankę wydania wyroku warunkowo umarzającego postępowanie. Nie może być wątpliwości ani co do tego, że oskarżony wypełnił wszystkie znamiona zarzucanego mu czynu wymienione w konkretnym przepisie, zawierającym opis danego przestępstwa, jak i że spełnione zostały warunki odpowiedzialności konieczne do uznania kogoś za sprawcę przestępstwa ujęte w części ogólnej Kodeksu karnego (wyrok SN z dnia 24 lutego 2005 r. (V KK 435/04, LEX nr 147241). Tym samym twierdzenia pozwanego, że nigdy się do popełnionego czynu nie przyznał, a także, złożył apelację od przedmiotowego wyroku, mają dla okoliczności niniejszej sprawy charakter irrelevantny.

Reasumując, okoliczność, że pozwany od nieustalonego okresu czasu do dnia 18 czerwca 2008 r. w Z. i P. na wykonanej przez siebie stronie internetowej (...)w celu osiągnięcia korzyści majątkowej umieścił dwa fragmenty bezprawnie zreprodukowanej Mapy Polski pochodzące z programu komputerowego (...), należące do wydawnictwa (...) z/s w

Ł., publikowanych następnie na w/w domenie i w ten sposób rozpowszechnianych bez uprawnienia i podania danych twórcy, czym działał na szkodę posiadającej licencję wyłączną

na udzielenie zezwoleń na rozpowszechnianie mapy firmy (...) z/s w Ł., objęta była domniemaniem, wynikającym z prawomocnego wyroku karnego.

Nadto okolicznością niesporną było, że mapa stanowi opracowanie autorskie, (utwór w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku) i podlega ochronie autorsko- prawnej przewidzianej w cytowanej ustawie. Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 pkt 1 w/wym. ustawy przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory kartograficzne wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi, posiadające cechy oryginalności i indywidualności. Nie jest możliwe, aby inna osoba nie widząc przedmiotowej mapy, samodzielnie wykonywała mapę identyczną, w taki sam sposób prezentującą nie tylko położenie obiektów, drogi dojazdowe czy też ulice, ale i identycznie dobrane obiekty, czy też nazwy poszczególnych obiektów umieszczone w tych samych miejscach i z takim samym układem grafiki mapy. Każda mapa odzwierciedla istniejący w rzeczywistości układ miast czy ulic, jednakże każdy twórca mapy zawiera w niej samodzielnie dobrane elementy oraz w indywidualny sposób prezentuje rzeczywisty układ tychże miast, czy ulic (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 15 grudnia 2009 r., sygn. akt I ACa 224/10).

Na mocy umowy licencyjnej z dnia 12 lutego 2006 roku powód uzyskał wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie map spółki (...) w sieciach teleinformatycznych (w tym w sieci Internet oraz sieciach o zbliżonej strukturze i sposobie funkcjonowania). Zgodnie zaś z art. 67 ust. 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, o ile umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej ma prawo dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich w zakresie udzielonej licencji. Umowa licencyjna wyłączna zawarta pomiędzy powodem a autorem mapy takiego wyłączenia nie doznaje, a więc z mocy w/wym. przepisu powód jest legitymowany czynnie do dochodzenia roszczeń objętych pozwem.

Stosownie do art. 79 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych zawiera nakaz ustalenia wysokości wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia, czyli uwzględnienia stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. To tyczy się zarówno stawek objętych obowiązującym cennikiem w przedsiębiorstwie powoda, jak i obowiązujących stawek podatku VAT, nie można zatem odnieść ich do wartości obowiązujących w chwili dokonania naruszenia. Stosowne wynagrodzenie w rozumieniu omawianego przepisu, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 2004 roku, II CK 90/03, OSNC 2005/4/66, Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 26 lutego 1998 roku, I ACa 39/98, OSA 1999/2/6). M. O. wykazał, że gdyby strona pozwana, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, zawarła z nim umowę, na mocy której uzyskalaby upoważnienie na rozpowszechnianie jednego fragmentu mapy przez okres jednego roku, to powód otrzymałby wynagrodzenie w kwocie 599 złotych netto (+23% VAT) - 736,77 zł złotych brutto. Uwzględniając fakt naruszenia autorskich praw majątkowych przysługujących powodowi w zakresie dwóch map to należy się kwota 2.947,08 złotych (736,77 zł x 2 x 2). Wobec powyższego Sąd uwzględnił powództwo, co do roszczenia głównego, w całości i zasądził dochodzoną pozwem kwotę od pozwanego na rzecz powoda.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Sąd zasądził odsetki od dnia wytoczenia powództwa, zgodnie z ostatecznym sprecyzowanym żądaniem powoda, wyrażonym w piśmie z dnia 14 marca 2018 r. tj. od dnia 18 grudnia 2017 r. W pozostałym zakresie Sąd, roszczenie o odsetki, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył.

W następnej kolejności należy odnieść się do zarzutu strony pozwanej w zakresie przedawnienia roszczenia, który w ocenie Sądu jest bezzasadny. Stosownie do art. 120. § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony

podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W świetle art. 442⁽¹⁾ § 2 k.c. bieg terminu przedawnienia roszczenia o charakterze deliktowym, w wypadku gdy zdarzenie wywołujące szkodę stanowił zbrodnię lub występki wynosi lat 20. Ustalenie, że szkoda wynika z przestępstwa nie musi opierać się na wyroku skazującym sądu karnego, albowiem sąd cywilny w braku wyroku skazującego władny jest samodzielnie dokonać takiego ustalenia. (wyrok SN z dnia 24 czerwca 1969 roku, I PR 157/69, Legalis). Twierdzenie przez sąd cywilny, że popełnione zostało przestępstwo, wymaga dokonania własnych ustaleń dotyczących istnienia podmiotowych i przedmiotowych znamion przestępstwa, według zasad przewidzianych w prawie karnym. Należy do nich między innymi bezprawność działania i wina sprawcy szkody. Elementy te podlegają ustaleniu przez sąd cywilny (wyrok SN z dnia 18 grudnia 2008 roku III CSK 193/08, Legali).

Przedmiotem zatem dalszych rozważań Sądu będzie ustalenie, czy naruszenie przez stronę pozwaną praw autorskich powoda stanowiło przestępstwo z art. 116 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Przestępstwo z tego artykułu jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego (wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2006 roku, II KK 338/05).

Zgodnie z treścią art. 116 § 1 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. W przedmiotowej sprawie niewątpliwym jest, że działanie strony pozwanej było bezprawne, co zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem z dnia 24 marca 2016 r. Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt: III K 1452/11, który, jak już szczegółowo opisano we wcześniejszej części uzasadnienia, ma moc dokumentu urzędowego, którego strona pozwana nie obaliła. Pozwany będąc nieuprawnioną osobą zamieścił na stworzonej przez siebie stronie internetowej dwa fragmenty mapy autorstwa powoda. Umieszczenie mapy powoda na stronie internetowej w sieci Internet uznać należy za formę jej rozpowszechniania. Potencjalnie bowiem do zasobów tych miała dostęp nieograniczona liczba osób. Reasumując dwudziestoletni termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynąłby najwcześniej w 2028 roku. Powód wniósł pozew w dniu 18 grudnia 2017 roku zatem w dacie kiedy roszczenie jego nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Z uwagi na to, że żądanie powoda zostało uwzględnione w całości, a umorzono jedynie w niewielkim zakresie dotyczącym żądania odsetek, Sąd o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. Koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie kwotę 954 zł (900 zł – koszty pełnomocnika, 37 zł – opłata, 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa). W związku z powyższym, Sąd zasądził od pozwanego, na rzecz powoda kwotę 954 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O nieuiszczonych kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t. ze zm.) z zastosowaniem art. 98 k.p.c., nakazując pobrać od S. H. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 111 zł.